

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 » — »
Negyedévre . . . . . 2 » 50 »
Egy órára . . . . . 1 » — »
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegr. K. Lajos könyvkereskedésben, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELELVÉL

Hirdetési díj:

Négy hasznos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vételnek fel. Helyg-díj minden külön megbeszélésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsónapság sora 50 kr.

Nyitási költségek minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adóznak vissza

Felebbezés a művelt közönséghez.

Debreczen febr. 27.

A míg mi becsületes és sokszor igen nehéz munkával igyekszünk biztosítani jelenünket s megalkotni jövőnket: ime durva kezek méltatlan támadása ráz föl bennünket álmainkból, azokból a tisztá, boldog álmakból, aminők csak éretek, komoly gondolkozású ifjak lelkét tölthetik be. Egy hete immár, hogy a sajtó némely derék munkásai tüskön-bokron keresztül az egész országon hurcolják nevünket; nem gondolván meg, hogy a különben méltatlan, széleskedő támadással — mert, hogy támadásuk ilyen, ki fogjuk mutatni — reputációnkat s talán jövőnket debják kockázra. Fáj látnunk s éreznünk, hogy e rosszakaratú, igaztalan erőszakoskodás heve, a helyett, hogy csökkenne, folyvást erősödik.

Megálljunk, Urak! Tudják megönök, hogy az a méltatlanul meghurcolt tanuló sereg jó részben olyan komoly gondolkozású ifjú emberekből áll, kik nem mennek Önökhöz a lelki nemesség és jellemtisztaság megszerzése végett. Őh, a szigorú Catók sokszor adják feleségizott kamatra pénzüket, sőt tulajdon feleségüket is odadobják a mások karjaiba pénzért; de a Gracchusok lelke tisztá. Tiszta lélekkel, emelt homlokkal és férfias bátorsággal mondjuk Önöknek: »nihil de nobis, sine nobis!« Érezzük, igazságunk tudatában százaszorosan érezzük: hogy nekünk szólni kell!

Mellőzzük a Debr. Prot. Lap közleményét, melyről elmondták már e lapban, hogy nagy mértékben túloz. Igaz, hogy e közlemény oka minden méltatlanságnak, mely bennünket ér s e közleménynek okai: tulbuzgóság, elhamarkodás, vagy talán az önhibának mások vétkeiül felróni akarás és holmi hatalmi aspirációk? Igaz, hogy ezen egyházi laptól senki sem várta, hogy egy »chronique scandaleuse«, vagy a Pall Mal Gazette herostratesi dicsőségére vágyik, különösen ott, a hol a leplezési ösztön nyilvánulása csupán Don Quixotte harcza képzelt szélmalom ellen.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

„A szerelem physiologiája.”

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Írta: Ifj. Publik Ernő.

Az okoskodás és philosophiára való hajlandóság az ember ideális vagy lelki oldalának egyik jellege. E jelenség már egy maga is megérdemlő mélyebb megfigyelést. A lángész és örültés rokonságát már kimutatta Lombroso C. a turini egyetem hírneves tanára, a kinek az örülteken, költőkön, tudósokon tett kísérleteit a világ megdöbbenéssel olvassa. Az ember normális gondolat-világának nyilvánulásairól, az azokban uralgó szabályszerűségről, itéletek és következtetések consequentiájáról a „Gondolkodás-tan” mint alaki tudomány értekezik. A gondolkodás törvényei ugyanazok mint az: egyszerű egy-é vagy a Phytagicum theoremájé, vagy Kepler vagy Dopler törvényé-e.

De mi tulajdonképp a gondolat mint jelenség? Talán egy dolog fényképe? Ez nem elég! Az agyvelő allományában kell valami sajátzerű titkoszerűségnek rejtenie, mint a fényképszéprapáralt üvegjének mázán vagy a sugárzó hóben. . .

A delejes erő a vasnak, aczelnak sajátzerű jelensége, pedig a tudomány csak annyit tud erről, hogy ennek oka: a delej parányoknak oly módon való elhelyezkedése, hogy az egynevé sarkok egy irányban esnek. De voltaképp mi annak az oka, hogy a delej a vasat magához vonzza? Minő természetű varázs az, mely egy delejből vagy körül keringő villamos áramból delejes erőt önt a közömbös vasba? Az üveg, melyből bort is ihatunk, a kén, melylyel szivarra gyujtunk, a pecsét-viasz, melylyel a szerelmes levelét lepecsételjük, a

Ha mindez áll is amaz említett lapról: mi ezuttal tul tekintünk rajta. És minden a művelt közönséghez felebbezési ügyünket, ezt közelebből a »Debreczeni Hírlap«-ban — melyet egyébiránt olvasó egyetünk járatin nem tart méltónak — csütörtökön —ys— aláírás felett napvilágot látott »legsötétebb afrika« cikkek kapcsolatban óhajjuk megtenni.

E támadás főbb pontjai szerint védelmünkre a következőket vagyunk bátrak előterjeszteni:

Az utóbbi években fogyatékos számmal nőnek ki a collegium falai közül a nagy szellemek? Természetes dolog, hogy ezt a mai nemzedéknek ma még szemére lobbantani legalább is korán van. Avagy talán a multakért akarja —ys— ur felelőssé tenni a jelent? Nem, ha józan észszel bír: akkor csak az ellen a korellen emelheti ezt a vádat, melyben ő is fia volt ennek a gyermekeiben rut hálátlansággal megtámadott anyaiskolának s a melyben ő ennek falai közül kinőtt, mert a hálátlan gyermek valóban egyedül kóros kinövés, melyet idején le kellett volna metszeni. Azonban cikkirő ur vádjá ellen a közelmúlt időkre vonatkozólag is tiltakoznunk kell. Nem büszkesége főiskolánk közelmúltjának egy Fiók Károly, Dicsőfi József, avagy Szabolcska Mihály? . . . Hát ha még azt mondjuk, hogy a nagy szellemeket a nagy idők szülik s nem az iskolák, amelyekre csak a fejlesztés, kiképzés feladata vár? Valóban ennél a pontnál csupán az a bizonyos, hogy cikkirőurból akár-milyen mintaszerű iskola sem faragott volna nagy szellemet; hiszen a nagy szellemektől semmi sem annyira idegen, mint a felületesség és rossz akarat, mely két jó tulajdonságot — legyen boldog velük —ys— ur — oly szépen ki lehet olvasni becses sorai közül.

Azt is mondja cikkirő ur, hogy a bentlakók nem tanulnak. Nos, hát ezt a vizsgálatok eredménye olyan kijelentésnek tünteti föl, amelyre azt szoktuk mondani, a kijelentés ihletett közegének, hogy »tévedni méltóztatik.« Tény ugyanis, hogy a legjobb tanulók — bár-

mely osztályt tekintjük is — épen a bentlakók közül kerülnek ki. Ezt maguk a kintlakó tanuló ifjak is teljes készséggel ismerik megcáfollhatatlan igazságnak. De nemcsak az elébök szabott feladatot oldják meg a bentlakó ifjak, hanem a különböző ifjusági egyetek u. m: jogász önképző-kör, hittanszaki önképző-kör, irodalmi önképző-társulat, ének-kar, gyorsíró egyesület, torna-egyesület — legszorgalmasabb lagjai épen a bentlakók közül kerülnek ki. Ezzel nem nem akarjuk a kintlakó ifjuság érdemét levonni, csak a mindenkitől tudott igazságot emeljük ki.

Hogy a fentemlített társulatok nem várnak a cikkirő ur kakas szavára, azt a működésüket bizonyára figyelemmel kísérő művelt közönség előtt hangsúlyozni felesleges!

Természetes dolog és úgy is van, hogy a bentlakó ifjuság mint szegényebb eo ípsó szorgalmasabb munkára van utalva, hiszen existenciáját csak is így biztosíthatja. S ime eza hanyagsága miatt megtámadott ifjuság az önképzésre fordított munkásságon kívül még arra is ráér, hogy irodákban dolgozzék s nevelői minőségben keresse azt a mindennapi kenyeret és drága ruházatot. — De hát cikkirő ur még azt is kivénné szájából, még ezt is leszagatná róla. Szóval: Brutus derék, becsületes férfiú.

Kartyázás, trágár beszéd, szeltére látható és hallható? Engedjen meg cikkirő ur, de ismét csak »tévedni méltóztatik.« Igen, tévedni, t. i. a nagy többségre, a komolyan és éretten gondolkozó, vagy még ártatlan, tapasztalatlan ifjú sereg nagy többségére vonatkozólag. Általános szokás lehetett ez a cikkirő ur idejében, de az idő halad: és ma már kevesen gyakorolnak ilyesmit.

Az ivást is felemlíti cikkirő ur. Helyesen. Csak hogy jegyezzük meg, hogy nálunk, magyaroknál manapság az a rossz szokás uralkodik, hogy a vendéget — legyen bár az egy igénytelen »diák« — enni és innivalóval fogadjuk, különben — azt tartják — nem is látják szívesen. A legatiókat is említi cikkirő ur. Oh szegény legatiók, jaj nektek, ha e

modern Cato reátok harsogja: denique Carthaginem delendam esse censeo. Egyébiránt a legatusok »itatásában« a legelőkelőbb vidéki uri családok is bünrészesek, olyan családok, a melyeknél —ys— ur bizonyára nem járt műveltséget tanulni, pedig — ne haragudjék meg — járhatott volna!

Hogy némelyek visszaélést követnek el, az nem irányadó a józan gondolkozású többségre nézve, de még csak a kellő határok, a tisztesség körén belül maradó e fajta szórakozások ellen sem használható föl érvül. »Abusus non tollit usum.« Imre a pogányok legnagyobb bölcsé: Sokrates sem veti meg az ily nemű tisztességes elveket, s maga az ldevezítő legelső csodáját a kánaai menyegzőben teszi.

Magáról és némelyekről ne itéljen meg valaki mindeneket! S aztán az érettebb ifjuságot miért róvnák meg, ha ily módon, kellő határok között keres szórakozást, a vagy, —ys— ur a jogász-bált, deák majálist, tornász majálist is betiltaná? Óh Deákné vászna, ne mondd magadról, hogy selyem vagy!

Azt állítja továbbá cikkirő ur »tapsztalataiból« indulva ki, hogy a kollégiumban rosszabb élet van, mint a kaszárnyákban. Nos, hát hogy a kollégiumi életet csak azoktól, vagy azokról ismeri, a kik miatt az egész ifjuságot méltatlanul támadta meg, — azt látja minden előgúlatlan szemlélő. Bizonyára a boros asztaloknál ismerkedett meg velők cikkirő ur, a boros asztaloknál, a melyeknél az ő tisztas arca is a sárgaföldig elérékenyedett barátság fényében ragyogott. És ime most hűtlennül megtámadja jó cimboráit! Óh Oresztes és Pylades, jöjjen el a ti országotok. Elvégre is hogy cikkirő ur a collegiumi ifjuság többségének életét nem ismeri, azt sötét cikke legfényesebben igazolja; hogy a kaszárnyai életet jól ismeri, azt már inkább elhiszük neki.

Továbbá a bentlakó ifjak sakál módra üvöltönek? Hogyan lehetséges ez? Hiszen legnagyobb részük énekkari tag s összhangzatos éneklést tanult! Dehogy

667 pag.) A szerelemnek isteni kuforrá-ra való visszavezetése a »theologica moralis«-ra vall, mely kényelmes deductiával nyugtatja meg a tudványt.

De úgy látszik, ez nem volt elég.

Locke János materialis musa, majd a spiritualismus, mely az embert nem csupán érzi, de értelmi oldaláról is tekint, az észleges bölcsészeti rendszerek, — az empiricismus, az emberi agy óriás felfedezései egészen új irányba terelték a vizsgálatot. — Ma már ott vagyunk, hogy jöjlehet mindent subjektíve bírálunk, az ész, mely csak közvetve az ér-zéki felvételek útján szerzi fogalmait s mondja ki itéleteit, a külvilág hatása alatt áll, s abból mindig a magára nézve jólesőhöz, kellemeshez ragaszkodik. Így egy ma csakzene disszonantiája és a fülemile bajdala, — a rikitó piros szín és a szem reczeshártyájának jóleső kék szín, — a rózsá illat és pézsmá büze, — egy sima bársony tapintatú kacso meg egy vörös kör-mös kéz, — a szellemesség és durva érthetlenség között oszlik meg vonzalmunk és tartózkodásunk. — Nagyon természetes, hogy a nő a teremtés legszebb remeke, ki a legkedvesebb színt, a legbájosabb hangot, az ér-zéki-seget csiklandozó plasticitás teljé nyerte osztályrészül, — uralkodik érzelmi és gondolat-világunkon.

Mert szent és igaz, mikép minden vonzalmunk pusztá önérdék, az a retentő önérdék, melyet sokan rosszul alkalmazva annyira érdemtelennül lenéznek. — Ez öreg hiba. — Az önérdék az érzékiségen felülemelkedve magasabb intencziójával is fölgerjeszt egy művelt lélekben a szerelmet s a szellemesség égy lehet indoka a szerlemnek eltöltött kellemes pillanatok emlékével fűszerezve, mint akár az érzékiség.

Phaedra és Hyppolit és rajtok kívül még hány uri ember és delnő vallottak egymásnak sirig tartó szerelemet, s az a viszony, mely köztük volt, az a titkos varázs, mely lelki világot uralta, hány embert vesz elő ma is, s ma is mint a tuberkulozis hány embert pusztít el?

Es hogy kezdődik? Sokszor egy pillanat műve csak, az egész egy röpké pillantás, a test, az ideg-hálózat remeg, a gondolatvilág egyensúlyán egebillen, a lélek egy megmagyarázhatatlan illuzióban szendereg, az úterek s sziv hevesen lüktetnek, néha magas foku láz és izzadás lép fel, mint a betegéknél. S minő változást idéz elő? Örültés, ábránd, képzelődés, rögeszme, álmódoszás jelentkezik, a feltékeny-ség vérszomjas hőst teremt a gyávából, némelyik naphosszat futkorázik, vásárolgat vagy sohajtózik, a hanyag rendbeszedi magát s óvatos, hogy fogai ne legyenek rozsdásak, lába ne usszék nagyon is bőre szabott vagy félre taposott sarku cipőjében, rosszul nyirott fűrtel ne képezzenek tüskét fején, körmei ne legyenek túlságosan nagyok, orrlukáiból szőr ne kandikáljon elő, s fohagyomás rostélyost ne egyek a találkozás előtt. Minden gondolata egy rögeszme köré csoportosul s ez a gondolat: »Nem tudom, mi lett?« Valóságos lázas beteges állapot, melynek mivolta ép oly titkoszerű, mint a delejeség, a villamosság, a hő, a fény s a gondolatok jelensége. . .

Az emberek sokat gondolkoztak már ezen, s miután semmire se mentek: elkezdtek teoriákat s hypotesiseket faragni. A régiek a szerelmet egy világos felhőből kiemelkedő gyümölcs dúd fának ábrázolták, melynek gyümölcsei apró szívek; a világos felhő jelképezi a szerlem isteni eredetét, a gyümölcsök a termékenységet, mert a szerlem reményt, álmódosítást, vágyat s erényeket szül. (Acerra philologica 5 cent

üvöltene, de hogy üvöltene; sőt inkább koronként oly szépen dalolnak, hogy a járőkelők megállanak hallgatni s bizonyára a környék lakói sem bosszankodnak rettenetesen, annyival kevésbé, mert a bent lakó ifjuság csak nappal dalol, éjszakára pedig a korhelyek veszik át tőle a szerepet. Bizonyára egy átlumpolt éjszaka zürzavaros hangjai motoszkáltak — ys — ur katezenjammeres fejében, mikor ezt a »sakál üvöltést« leköltöztáta. — Aztán minden szobában lehetőleg mást énekelnek? Oh mi szerelmes Istenünk, csak nem telefonirozhatjuk meg az 1-ső szobából a 22-ikbe, hogy »no most fiuk egyszerre: Oh Tihanyrak riadó leánya!«

Hogy — ys — ur ellensége a daloknak, azon nem csudálkozunk, hiszen »böse Menschen haben keine Lieder!« de hogy tisztességes daloknak összhangzatos éneklését egy művelt ember sem fogja kárhozhatni, az minden kétségen felül áll.

Hogy a szobák rondaságának és piszkosságának mi az oka, és hogy felügyelet nélküli rendtelenségről lehet szó, arra nézve olvassa el cikkirő ur a »Debrecezen« csütörtöki számának idevonatkozó közleményét.

Végre az ifjuságunk a városban való széthelyezését nem látjuk indokoltnak, hiszen az a finomító és művelő érintkezés a városi lakosság és a benne lakó ifjuság között — amennyire elfoglaltatásunk engedi — most is fent áll, továbbá a széthelyezés költségeit az iskola nem fogná viselni, a bent lakó ifjuság pedig épen szegénysége miatt keres megedeket az anya-iskola karjai között; azután meg attól is lehetne tartani, hogy némelyek az — ys — ur penatensei védelmé alá kerüljenek. Jajj volna azoknak! Isten óvja őket e nagy veszélytől.

Ime tisztelt közönség, ezekben felülünk meg az ilyféle átalánosságban zengedezett vádakra. A kik a körülményekkel ismerősek: tudják, hogy igazságunk van, a kik nem ismerősek, ne sajnálják az utána járás fáradsalmait s megfogják győződni ügyünk igaz voltáról; a kik pedig nem ismerik, nem is akarnak utána járni, azokba csak egy kevés rossz akarat kell még s épen ott vannak, a hol — ys — ur!

Egyesek hibáért egy egész társaságot s egy ősi, jó hírű intézményt támadni meg!... Valóban nem irigylendő logika, nem irigylendő dicsőség. Hanem azért csak rajta Herostrates, eddig minden jól van és a mi fő: a sipka szorosnál minden csendes!

Azt be kell vallanunk, hogy némi bajok valósággal léteznek, de a midőn

ifjui heveségünk mellett is azt mondjuk: hogy azokkal a bajokkal szemben az illetők részéről több higgadság is felért volna: azt is kinyilvánítjuk, hogy az orvoslást a »Debrecezen« csütörtöki számában megjelölt leghelyesebb elvek szerint — arra illetékes egyénektől várjuk és reméljük, — ys — urat pedig, mint kivénhedt gladiátort ezennel fakarddal ajándékozunk meg s — talán a nagy közönséggel együtt — azt hisszük, hogy a mellettünk és ellenünk most folyó küzdelemben távoztott indiánushoz méltó csata kiáltását többé hallani nem fogja senki. Az igazság és jó ízlés érdekében óhajtagdó, hogy így legyen.

Még egyet: A tisztességes sajtó iránt nagyrabecsülésünket fejezzük ki. A gondolatnak a szabad sajtóban való első fellézését épen az ifjuság üdvözölte kitérő lelkesedéssel és ime: évenként mi is megünnepeljük márczius 15-két; azonban az ellen, — hogy a szenny-journalistika méltatlanul támadjon meg bennünket, tiltakozunk és mindaddig, míg a »nemes tanuló ifjuság« nevezett jóakaróink ajkán gyalázatos hazugságok nem válik, igazságunk éretében, emelt homlokkal — meg is védelmezzük magunkat.

A bent lakó tanuló ifjuság.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése febr. 20-án.

A képviselőház csütörtöki ülésén választották meg a ház tisztviselőit. Győzött Szapáry, de csak úgy a B. Bánffy Dezső önkéntes mellét felvett a kabinett kérdést. Ez hatott: a mamelukok megújásodtak s nem mertek az érdemes Péchy Tamás mellett állást foglalni, kit az összes ellenzéki pártok támogattak. Péchy Tamás, ki nek hosszas elnöki működése alatt tanúsított pártatlansága általános elismerést vívott ki, elbukott s Bánffy Dezső lett a képviselőház elnöke.

Az ülés elején az osztályok előadói tettek meg jelentéseiket s a korelnök konstátálta, hogy összesen tizenkét mandátum támadtatott meg kérvényben.

Következik a ház tisztviselőinek választása: Az elnökre való szavazás eredménye a következő: Péchy Tamásra szavazott 158, báró Bánffy Dezsőre szavazott 243, üres lap adatott be 2, távol volt 42; tehát br. Bánffy Dezső 85 szótöbbséggel a ház elnökévé választott. A szavazás eredményét a kormánypárt nagy éljénzessel fogadta.

Ezután az alelnökökre kezdődött meg a szavazás.

Az eredmény a következő: A beadott 358 szavazat közül Bokross Elekre esett 231, gróf Andrassy Tivadarra 228, Királyi Pálra 123, Helfy Ignácra 129 szavazats így Bokross Elek és gróf Andrassy Tivadar választották a ház alelnökeivé. Egy-egy szavazat esett Urbanovszky Ernőre és Gajári Ödönre.

Minden költő mást mond a szerelemről, az egyik szerint mindenek oka az idegekben rejlik, a másik szerint a szenvedélyben.

Egy fodszerkevény »ön-életrajzában« a következő sorok olvashatók: Ah! az az első pillanat! Soha sem feledem. Ugy éreztem, mintha egy rózsza kellős közepén lennék, mely mézben, rózsaszájban és pezsgőben uszik, mintha valami gyémánt lábakkal végig futott volna idegeimen, — mint ha angyalok uszálnának apró ezüst csolnokokon ereimben, s mintha egész testemet bűvös szivárványfény özönlénél át, Milyen komplikált dolog is az a szerelem így elméletben!

Annyi tény, hogy a szép és kellem, mely által amagz mutatkozik s ama csöndes összhangzat és szépség, mely a kellem és baj igazi varázsát képezi, — a kecses, kedves, gyönyörű, érdekes, takaros nem a képzeleti erő szabad cztalan játéka, hanem oly természeti jelenség, mely titokszertü okokból büvérről virágzásra gerjesztü lélek mélyében a szerelmet, mint kényszerü állapotot.

Nincs semmi mi-e váratlan jelenség veszélyes ingerét visszaadhatná, mert az határtalan s vagy tisztán az érzékiség, vagy a szellemi kéj számlájára íródik. — S e hangulatba, ez érzelembe való belemerülés ép oly kényszerü, mint az esés törvényei.

Az ember mindig azt keresi, ami lelki testi valójának kellemes, — a hus, a vér, az agy kérérlhetetlen törvénye ez s fájdalom, az emberben túlsúlyra jutván az állat, a szerelem is tulnyomóan érzék. — Ez a tömeg szerelme. Hogy miért van ez így? Épp oly kérdés, mint az, hogy miért szép a szép, — és kellemes a kellemes... mi megy végig az ideg szálaikon, a vérben, az agyban?

Kérdézzük csak a gyermeket, hogy miért játszik, bizonyosan így felel: »azért játszom, mert játszom!«... és igaza van, mert az élet csupa komédia.

Következik a szavazás a jegyzőkre és a háznyagra.

Beadott összesen 237 szavazat, — ebből Szederkényi Nándorra 236, Esterházy Kálmán grófra 232, Josipovich Gézára 232, Molnár Antalra 231, Schöber Ernőre 230 és Széll Akosra 230 szavazat esett, s a korelnök ezeket jelenti ki, — mint a ház megválasztott jegyzőit.

A háznyagra beadott 237 szavazat, a melyből Csávossy Béla 236 szavazatot nyert. Ezután Janicsáry Sándor korelnök elhagyta az elnöki széket s átadta azt az új elnöknek, b. Bánffy Dezsőnek, ki megtartotta székhelyét s az új képviselőházat megalakultnak nyilvánította.

A képviselőház tegnap Bánffy Dezső báró elnöklete alatt ülést tartott, melyen a képviselők osztályokba sorsoltattak. Ezután újul fölolvastattak az országgyűlést megnyitó trónbeszéd, mely után Tisza Lajos gróf a felirati bizottság megválasztását indítványozta. Bokross Elek a jegyzői karnak két jegyzővel való szaporítását s a képviselőházi bizottságok taglétszámának fölemelését javasolta, mely indítványhoz Bethlen Andráshoz földmivelési miniszter azt csatolta, hogy 18 tagú vízügyi bizottság is küldessék ki. Madarász József elnökség felméréseknél az ellenzéki pártok nagyobb figyelembe vételét kérte. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök hozzájárult az előterjesztett indítványokhoz s Madarász szavaira megjegyezte, hogy a választások szabaddok és erre vonatkozólag határozatot hozni nem lehet. A két új jegyző és a bizottsági tagok megválasztása a mai ülésben fog megtörténni.

BELFÖLD.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártkör csütörtökön este hat órakor másfél óra hosszat tartó értekezletet tartott Irányi Dániel elnöke alatt. A párszerkezési bizottság tagjainak megválasztottak: Lőtővő Károly, Hentaller Lajos, Kun Miklós, Meszlényi Lajos, Papp Elek, Polónyi Géza, Szacsavay Sándor, Uray Imre. A vitarendező bizottság következő öt tagból alakított: Hentaller Lajos, Kovács József, Madarász József, Szederkényi Nándor és — Károlyi Gábor gróf helyett ki családi körülmények folytán felmentését kérte — Tompa Antal.

Főpátpátvalásztás. Pannonhalmán szerdán volt a benczésrendi főpátpátvalásztás, illetőleg a hármas jelölés a főpátpi székre. Első helyen kandidáltak Fehér Ipolyt, a szegedi tankerület főigazgatóját, a ki 123 szavazatot kapott. A második helyre Villányi Szaniszlót, esztergomi házfőnököt és főgimnáziumi igazgatót, a ki 110 szavazatot kapott. A harmadik helyre Wagner Lőrinczet, a pannonhalmi kőzépiskolai tanárképző professzorát. Miután ő felsége rendszerint az első helyen kandidált szokta kinevezni: a benczésnek új főpátpjának Fehér Ipolyt tekinthetjük.

Elhunyt püspök. Roskoványi Ágoston, nyitrai megyes püspök, Magyarország legöregebb főpátpja, szerdán este 7 órakor hosszszas szenvedés után, végegyengülésben elhunyt élete 85 évében. Roskoványi 1807. decz. 7-en született az ungyemei Szennán, előkelő régi magyar nemes családból. 1831-ben szenteltetett, pappá s Maklárón kaplankodott, majd egri szemináriumi tanár s 1838-ban egri kanonok lett. 1851-ben már vácsi püspöki székre emeltetett s 1859-ben a nyitrai püspöki székre helyeztetett át. 1876-ban, 25 éves püspöki jubileuma alkalmával felmüllös alapítványt tett egyházközelethe szegény papjai és tanítói javára. — Hét évvel utóbb alapította a nagyserü püspöki könyvtárt, mely több mint 40.000 kötetet számlál. Maga 70 kötetnél többet írt. A mult év végén ünnepelte 40 éves püspöki jubileumát a már régóta betegeskedő, de még mindig szorgalmasan dolgozó főpátp.

KÜLFÖLD.

Az olasz király Angliában. Umberto király, mint egy londoni tavitár jelenti, julius végén egészen bizonyosan Angliába utazik s jelen lesz egy Spiteheadban tartandó nagy hajórajtszemlén.

Tudományos expedició Ázsia belsejébe. Pétervárról írják, hogy az orosz földrajzi társaság tudományos expediciót szervez Si-Tochuan kínai tartomány és Tibet átkutatására. Az expedició vezetője Potanin tanár lesz, a ki már tíz év előtt bejárta e vidékeket s utazásának eredményéről feltűnést keltő földrajzi, földtani, embertani, zoológiai és csillagászati művekben szolgált be. Az expedició költségeit az orosz vezérkar viseli s így több mint valószínű, hogy ezt a »tudományos« expediciót is, mint valamennyi orosz expediciót, nem a tudomány szempontjából szervezik, hanem inkább azért, hogy az említett területeket stratégiai szempontból kikeméljék.

Oroszosítás. Az orosz államtanács a balti tartományok és Lengyelország elorosztatása végett újabb szigorú rendszabályokhoz nyult. Valamennyi német és lengyel iskola megszüntetendő.

A francia kormányválság. Páris, febr. 25. Rouvier végleg visszautasította az új kormány alakítására vonatkozó megbízatását. Carnot elnök délután Bourgeois volt közköztátiügyi minisztert, ki a radikális párthoz tar-

tozik, fogadta, ki meglette a kezdeményező lépéseket a kabinetalakításra. Hír szerint Freycinet és Ribot elvbem megígérték közreműködésüket.

Határidő-naptár.

- Febr. 27. Rendkívüli városi közgyűlés.
- Febr. 27. Függetlenségi párt bálja a Margit-fürdőben.
- Február 27. Tiszti táncszertély a »Bika«-szállodában.
- Febr. 28. A kölcsönös segélyező-egylet közgyűlése.
- Febr. 28. Iparegyesületi takaré- és hitelintézet közgyűlése.
- Márcz. 2. Próbahál a Margit-fürdőben.
- Márcz. 5. Az evangélikus filléregylet theatestélye a »Bika«-szállodában.
- Márcz. 6. Vásártéri vasut r. társaság közgyűlése.
- Márcz. 6. István-malom r. társ. közgyűlése.
- Márcz. 6. A torna-egylet házi versenye.
- Márcz. 13. Függetlenségi kör közgyűlése.
- Márcz. 14. Sajtóper.
- Márcz. 15. Emlékünnepély a főiskola udvarán.
- Márcz. 15. A honvéd-egylet táncvizsgálma a Margit-fürdőben.
- Márcz. 28. Sajtóper.
- Ápril 16. Női házi-ipar és kézi munka-kiállítás megnyitása a négyeleti árvaházban.
- Ápril 23. és 24. Loversenyek Debrecezenben.

Ujdonságok.

* Városi közgyűlés. Ma d. e. 10 órakor — gr. Dégenfeld József főispán elnökléte alatt, rendkívüli városi közgyűlés tartott, kevés számú bizottsági tagok jelenléteben. A loavató bizottság következőleg alakult meg: a közgyűlés által megválasztottak: elnök Bécsler Lajos, pótelnök Buzás Elek, intézővé Kálmán c z h e y Mór, pótitézővé Végh Gyula. A főispán által ki-nevezettek: becslőkké Koszorus Lajos, Békéssy László és Buzás Elek, — pótbecs-lőkké Vácz János, Jámbor Ferencz és Polgári András, — orvosokká pedig Axman Gyula és Cseh János. A tanács javasolja, hogy a nagyerdei fürdő és a nyári lakok tovább is (még legalább 6 évig) házi kezelés alatt maradjanak. Rössler Richard kijelent-vén, hogy a nagyerdei nyári lakok bérleti a házi kezeléssel teljesen meg vannak elégedve, a javaslat egyhangyul elfogadtatott. Végül megállapították a nagyerde vezető ut szabályozási vonalát s ezzel a közgyűlés véget ért. A közgyűlés jegyzőkönyvét 5 perc múlva hitelesítették.

* Lapunk hetfői számában Jan Neruda, e kiváló cseh író: egyik nagyobb szabású művének, a »Trhan-ok címűnek, közlését kezdjük meg E minden tekintetben eredeti művet lapunk s szerkesztője ifj. Móricz Pál magyarosította.

* Hortobágyi kép. A tavaszi nap sugarnak éltető hatása alatt már is tavaszi mezt öltött magára a nagy hortobágyi pusztá. A föld fagya kiengedett, a hó elolvadt, csak itt-ott árkokban, gödrökben, dombok aljában, szóval a melegtől védett árnyas helyeken lehetne még találni »mutatóba« egy kis, piszkos lötyedék havat. A selymes fü szemmeláthatólag gyarapszik, nő, sőt már a pacisirtak, a tavasz eme lármás hírnökei is hallatják dicső-éneküket. A tavak jege is nagyobbreszt, felolvadt, csak imitt-amott uszkal egy vékonyka jégkéreg. A tavak, erek vizét madarak ezrei népesítik. Hallatja tompa gárogását már a vad lud is, de a bicicz jaggatását is messze határra elviszi a tavaszi szél. Mindennap újabb és nagyobb csapatokban érkeznek délről a rétek, nádasok zajongó madarai, melyek ismét élettelt töltik el a pusztát, melyen eddig — a tél rideg és hosszú hónapjaiban — az éhes farkas vonításán, meg egy-két eltévedt ember rekedt hangján kívül alig lehetett más hangokat hallani. Rövid hetek kérdése már az is, hogy a gulyások, csikókok kunyhói, karámjai előtt fellobbanjon a pásztor tűz, mely méla fényenl tölti el az esti homályba burkolódzó rónát, melyen sötét alakok, nyajak legelésző barmai mozognak rejtélyes körvonalokban.

* A Csokonai kör. tegnap felolvasó estélyt tartott, melyen igen szép számú közönség volt jelen. Először is Benedek Janos olvasta fel »Papucs dalok« című trefás költemény-sorozatát, majd a Kardos Albert tanár sok gondallal megirt »Debrecezen disputá« című történeti tanulmányában gyönyörködött a hallgató közönség. Végre Rudnyánszky Gyula lépett az emelvényre, s olvasta fel »Szerelmi dalait«. Mind a három felolvasót zajosan megtapsolta és éljenzte a hallgató közönség.

* Kinevezés. — A földmivelésügyi miniszter Zacher István debreczeni kir. erdőfelügyelővé nevezte ki.

* Az időjárás néhány nap óta egészen tavaszi. Nappal a hőmérő jóval a fagy-pont fölött áll, a levegő enyhe, az ég felhőtlen és tiszta. A meteorológiai észleletek feljegyzései szerint különben egész Európában ilyen enyhe időjárás uralkodik. Oroszországban is alig 7 fok a hideg. Nálunk a téli kabátokat néha-néha más könnyebb felöltökkel látjuk kicserélve, ibolyák is láthatók közbe-közbe a mellen, pedig még a tavasz a kalendárium szerint is csak egy hónap múlva fog beköszönneni. Tényleg pedig valószínűleg még később. *** A téli rokk szezon-al** egy időben virágzik »a téli kabátok elemelésének, kicserélésének, ellopásának szezoná« is. Különösen a kávéházak törzsvendégei vannak ilyen »téli kabát elcserélésebeli« malitiáknak kitéve. De azért a közönséges czivil életben is gyakran előfordul az, hogy az előszóba fogasról, mely-

nek ajtaja leemel a téli rokkot, divat szerint pokban a nek hosszu idejen mélt több teli a feeskék ered tehát nyes czilim ziaher«-ben kát azért mert már kik a min überzisher akarván — talos tavas

* A építésnél men kívül főiskolában letre vett el, közöl felügyelő sersmind hol a bent a szigoru czelra a közeli kis nek el ezzer forint ható lenni Csokonai-nyét s a alatt kész most csak Ellenör-czikkjérel, megjelent az egész hagyják, részéről fejteittek, séghez Hanem elolvasni.

* A közöltük belü hadi vert arcz azt is, bsenki, val büntetést megindít eset szom hanem élelmet tisz, ha hatóság hadnagy.

* A debreczei ünnepelt Julianna rokonok kifejezni mat is r

* I előt a Lajos fő ma véz milla k iskola e

* I írja: A ben Bo nak vol szlétek ujra elő tósága s illetőség ségeit i hogy I apa Br visszáir polgára miniszte Hat bi ember német l szolgálá des van bárói r

* Etl vég ban is tőzködik Nagyon szeszölő sártól hol sze golyóft nem el léd kir donost ni, de megug tott a hatoln minde hogy Dgbre uri ha a nag drága óra,

te a kezdeményező... Hír szerint Frey...

naptár.

Magrit-fürdőben. Margit-fürdőben. Margit-fürdőben.

Ágok.

ülés. Ma d. e. 10 óráig fősöpán elnök... az év. ref. elemi népiskolák...

számban. Jan... az év. ref. elemi népiskolák...

kép. A tavaszi nap... az év. ref. elemi népiskolák...

kör. Az év. ref. elemi népiskolák...

kör. Az év. ref. elemi népiskolák...

kör. Az év. ref. elemi népiskolák...

kör. Az év. ref. elemi népiskolák...

kör. Az év. ref. elemi népiskolák...

kör. Az év. ref. elemi népiskolák...

kör. Az év. ref. elemi népiskolák...

kör. Az év. ref. elemi népiskolák...

kör. Az év. ref. elemi népiskolák...

nek ajtaja nappal természetesen nincs bezárva... az év. ref. elemi népiskolák...

Az év. ref. elemi népiskolák... az év. ref. elemi népiskolák...

Arcul vert hónap. E hét elején... az év. ref. elemi népiskolák...

Arany lakodalom. Ormós István... az év. ref. elemi népiskolák...

Esküvő. Diszes esküvő volt ma... az év. ref. elemi népiskolák...

Kitagadott halott. A »Pesti Napló«... az év. ref. elemi népiskolák...

Öngyilkos színész. Szabó... az év. ref. elemi népiskolák...

Ékszer-tolvaj. Nagyváradon egy... az év. ref. elemi népiskolák...

láncz, egy brilláns karperec és két arany... az év. ref. elemi népiskolák...

Sétahangverseny. A 39-ik gy. ezred... az év. ref. elemi népiskolák...

Megveztegethetlen. Egy orosz város... az év. ref. elemi népiskolák...

Tóth József. Lapunk tehetséges... az év. ref. elemi népiskolák...

Midőn Tóth József ur könyvének... az év. ref. elemi népiskolák...

A jogász és tisztviselő kör t. olvasó... az év. ref. elemi népiskolák...

Az adakozó mészárosok. A helybeli... az év. ref. elemi népiskolák...

Próbabál. 1892. évi március hó... az év. ref. elemi népiskolák...

Dömök Béla ur ivén: Paksy Miklós 1 frt... az év. ref. elemi népiskolák...

A debreczeni István gőzmalom-társulat... az év. ref. elemi népiskolák...

Felhívás. Debreczen város cipész... az év. ref. elemi népiskolák...

Batyubál tartatik március hó... az év. ref. elemi népiskolák...

Felhívás. A »debreczeni jótékony... az év. ref. elemi népiskolák...

Minthogy a nagyrészt egészen... az év. ref. elemi népiskolák...

A kiállítás f. évi április hó... az év. ref. elemi népiskolák...

Részlet vehetnek a kiállításban... az év. ref. elemi népiskolák...

A kiállítás f. évi április hó... az év. ref. elemi népiskolák...

Irodalom és művészet. Az Ország-Világ legújabb két száma... az év. ref. elemi népiskolák...

Fekete, fehér és színes damast... az év. ref. elemi népiskolák...

NYILT-TÉR. Nyilatkozat. A mennyiben a bevásárlási... az év. ref. elemi népiskolák...

Haszonbérbe kiadó. A nagy hegyesen 16 nyilas... az év. ref. elemi népiskolák...

Eladó ház. Kis-mester-utcán, az 1382-ik... az év. ref. elemi népiskolák...

Uj posztó raktár! Tudatjuk a n. é. közönséggel... az év. ref. elemi népiskolák...

Brassói posztókból a közelgő tavaszi idényre... az év. ref. elemi népiskolák...

SZABÓ LAJOS FIAI DEBRECZEN, RÓZSATÉR. Mintakkal kívánatra... az év. ref. elemi népiskolák...

Eladó új föld. A mikepéresi országút mellett... az év. ref. elemi népiskolák...

MEGHIVÁS
 az „István“ gőzmalom-társulatnak
 1892. márczius 6-án, délelőtt 10 órakor
 A VÁROSHÁZA NAGY TANÁCSTERMÉBEN
 tartandó
ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.

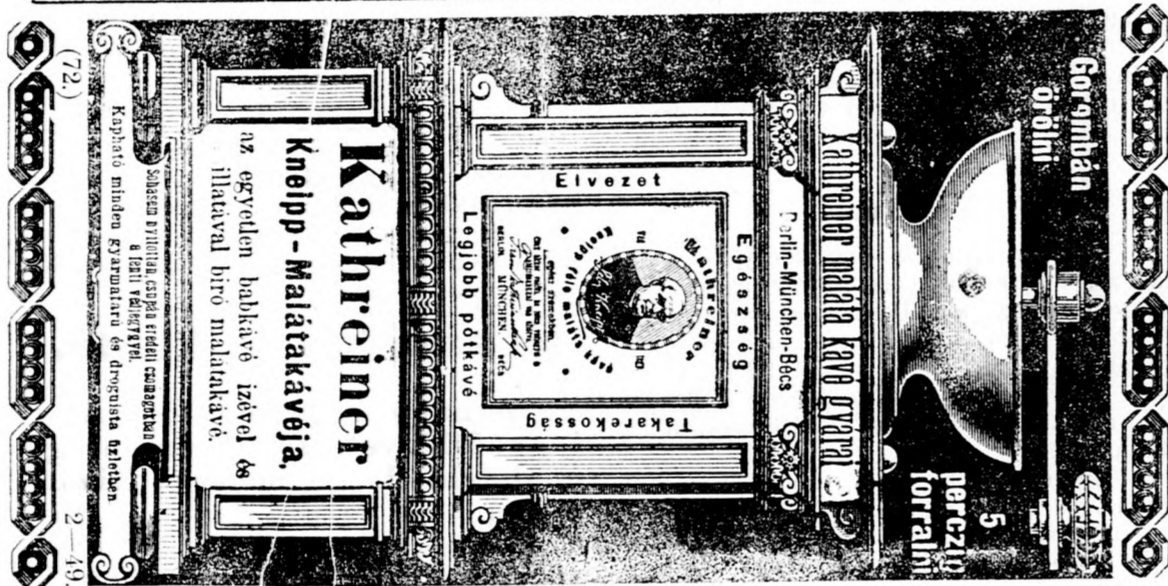
Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett 1891-ik év II-ik félévi mérleg, az arra vonatkozó igazgatósági jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helyben hagyása, a felmentvény megadása, az egész 1891. évi tiszta nyereség feletti intézkedés és a javasolt osztalék megállapítása.
4. Az alapszabályok részleges módosítása.
5. A sorrend szerint két kilépő, továbbá két leköszönt és egy elhalt igazgatósági tag helyének választás utáni betöltése.
6. Három felügyelő tag helyének választás utáni betöltése.

Kelt Debreczen, 1892. február hó 9.

Felhívtnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 28-ik cikke értelmében — márczius hó 4. és 5-én d. e. 10—12 óráig, d. u. 2—4 óráig a társulat Czegléd-utcai irodájában átvenni ne terheltesse; hol egyszersmind a mérleg és a nyereség- és veszteség-számla február 28-tól kezdve megtekinthető.

Az igazgatóság.

Légen szárított természetes istálló-trágya

NEUMAN TESTVÉREK

aradi szeszgyári hízaló istállóiból.

50%-nál több szerves anyaggal.

Ára 100 métermázsánként, zúzott állapotban, az aradi vasúti állomásra szállítva **200 forint.**

Kizárólagos képviselő Magyarország, Horvátország és Szlavonia részére

SZÁVOSZT ALPHONS

magkereskedése és gazdasági cikkek üzlete

BUDAPESTEN, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 11. SZÁM.
 (48.) ugyanott kaphatók a legkitünőbb 4—6.

here, fű, konyhakerti és virágmagvak,
 valamint

MINDENNEMŰ GAZDASÁGI CZIKKEK.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Horgony-Pain-Expeller.

Csúsz, köszvény, tagszaggatás, fejfájás, csípőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 kr-ért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“
 kérendő. 492. (III.) 17—7.

Hirdetmény.

A városi bizottsági közgyűlésnek 25—1050/1892. számú határozatában a »hortobágyi csikótelepre« hajtandó csikók beirattási díja darabonként 5 forintban megállapítván, az oda csikót kihajtani szándékozó debreczeni jószágot tartó gazdák — darabonkénti 5 frt díj fizetése mellett — alóírott hivatalban csikójaikat beirathatják.

Debreczen, 1892. február hó 20.

A városgazdai hivatal.

75. 2—2.

HIRDETÉS.
A DEBRECZENI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR
XLVI. ÉVI RENDES
KÖZGYŰLÉSÉT

1892. márczius 13-ik napján délelőtt 10 órakor

Debreczenben, az intézet üzlethelyiségének tanácstermében tartja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése s az általuk beterjesztett 1891. évi zárszámadások megbirálása.
2. A nyereség miként felosztásának megállapítása.
3. Igazgatóság indítványa, felügyelő bizottság javadalmazásának felemelése tárgyában.
4. Felügyelő bizottsági 3 rendes- és 2 póttag választása.

A mérleg és a nyereség felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések és indítványok, folyó 1892. évi márczius 5-től fogva a pénztár helyiségében, a hivatalos órák alatt, megtekinthetők.

(82.) 1—2.

Az igazgatóság.

MEGHIVÓ.

debreczeni kölcsönös segélyező egyesület mint szövetség

1892. évi február 28-án, délelőtt 10 órakor

a városháza nagy-tanács-termében

VIII. ÉVI

RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

fogja megtartani, melyre az egyesület tagjai ezennel meghívtnak.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az évi mérleg és számadások, valamint a leszámloló III-ik, vagyis az 1886-diki évtársulat vagyon-mérlegének előterjesztése.
3. A III-ik vagyis az 1886-ki évtársulat felszámoló bizottságának jelentése.
4. A felügyelő bizottság jelentése és annak alapján az igazgatóság, a felszámoló bizottság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Az 1887-iki évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag megválasztása.
6. Az igazgatóság kiegészítése, u. m.: 5 kilépő igazgatósági tag helyének betöltése.
7. Esetleges indítványok.

Jegyzet: Az évi mérleg és számadások kinyomtatva, a közgyűlés előtt 8 nappal, az egyesület helyiségében — Czegléd-utczán, az »Első debreczeni takarékpénztár« épületében, bent az udvarban — minden törzs betevő által a hivatalos órák alatt átvehetők.

Kivonat az alapszabályokból 28. §. A közgyűlésen az egyesület minden tagja, minden betét után egy szavazattal bír, de tíz szavazatnál többet senkinek gyakorolhat, a szavazat érvényességéhez a betéti könyvecske felmutatása szükséges.

Minden egyleti tag csak egy megbízást vállalhat magára, mely megbízást a közgyűlés előtt az elnöknek tartozik írásban átadni. — A megbízottnak szintén 10 szavazata lehet.

Kelt Debreczenben, az 1892. évi január hó 31-én tartott igazgatósági ülésből.

Simonffy Imre

kir. tanácsos, egyl. elnök.

(51.)

Vadon Sándor

egyleti jegyző.

2—2.

Cs. kir. országosan szabadalmazott finom liquere gyár

Alapított 1850-ben. — 20 kitüntetés és elismerő oklevél.
Fränkel Adolf és fiai, BIALA (Galiczia),

ajánlják jutalmakkal kitüntetett lengyel liquor-különlegességeiket

Kontuszówka, köménymagos, Allasch stb.

Mindenféle faju és kitünőségeiről elismert minőségű liquere-ök, vadászati és uti liquere-ök, különlegességek régi szeszes italokból.

Kapható: minden előkelőbb csemege-, fűszer-üzletekben, czukrázda és kávéházakban. Elárusítók kedvezményben részesítetnek. Árjegyzékekkel ingyen szolgáljuk. (47.) 3—22.